

Zpráva Akreditační komise o hodnocení **Fakulty zdravotnických studií Univerzity Pardubice**

duben 2016

Úvod

Akreditační komise (dále jen AK) rozhodla na svém zasedání č. 4/2015 ve dnech 14. – 16. září 2015, že bude v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), provedeno hodnocení Fakulty zdravotnických studií Univerzity Pardubice (dále jen FZS U Pardubice). Pro tuto činnost jmenovala AK účelovou pracovní skupinu ve složení: Vladimíra Dvořáková – předsedkyně, Pavel Höschl, Yveta Vrublová, Jiří Mareš (Lékařská fakulta v Hradci Králové Univerzity Karlovy v Praze), Lada Cetlová (Vysoká škola polytechnická Jihlava), Miroslava Kyasová (Lékařská fakulta Masarykovy univerzity), David Smékal (Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci), Libuše Smolíková (2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze), Jana Nováková (Fakultní nemocnice v Motole), Erna Mičudová (Fakultní nemocnice Brno), Zdeňka Šinágllová (Fakultní nemocnice Ostrava), Vít Unzeitig (Fakultní nemocnice Ostrava).

AK vycházela při hodnocení z následujících podkladů:

- sebehodnotící zpráva FZS U Pardubice zpracovaná ve struktuře na základě požadavků AK,
- aktualizace dlouhodobého záměru rozvoje na rok 2015,
- výroční zpráva za rok 2014,
- vybrané kvalifikační práce spolu s posudky, výsledkem obhajoby a související studijní dokumentací,
- zápisy z jednání vědecké rady FZS U Pardubice,
- studijní a zkušební řád a další vnitřní předpisy FZS U Pardubice a U Pardubice,
- další podklady poskytnuté FZS U Pardubice, včetně studijních plánů a profilů absolventa studijních oborů, údajů o personálním zabezpečení vzdělávací činnosti, o tvůrčí a výzkumné činnosti FZS U Pardubice, o uskutečňování odborných praxí,
- údaje o vnitřním hodnocení FZS U Pardubice,
- poznatky získané návštěvou na FZS U Pardubice dne 19. února 2016,

- informace přístupné nebo pro činnost účelové pracovní skupiny zpřístupněné na webových stránkách FZS U Pardubice a U Pardubice.

Návštěva účelové pracovní skupiny (dále jen ÚPS) na FZS U Pardubice se uskutečnila dne 19. února 2016 ve složení Yveta Vrublová, Jiří Mareš, David Smékal, Zdeňka Šinágllová, za Studentskou komoru Radu vysokých škol Stanislav Jeřábek a za sekretariát AK Martina Vidláková. Součástí návštěvy byla diskuse se zástupci vedení fakulty, dotazníkové šetření mezi studenty, prohlídka prostor fakulty včetně odborného zázemí, nahlédnutí do kvalifikačních prací a dalších podkladů.

AK konstatuje, že fakulta vytvořila dobré pracovní podmínky pro práci ÚPS a poskytla profesionální součinnost.

1) Schopnost kritické reflexe vývoje na fakultě a schopnost přijímat adekvátní opatření

Fakulta pečlivě vypracovala sebehodnotící zprávu a poskytla všechny údaje, které AK požadovala. Vedení fakulty identifikovalo některé své slabé stránky, postupy k jejich řešení ve zprávě formulovalo spíše obecně. Při jednání s ÚPS však byly představy o jejich řešení více konkretizovány. Poslání fakulty bylo v sebehodnotící zprávě formulováno také spíše nekonkrétně z hlediska zakotvení fakulty, při diskusi se však podařilo rozvinout misi a vizi fakulty do konkrétnější podoby.

2) Akreditované studijní programy a vzdělávací činnost

Fakulta realizuje studijní programy/obory ve všech třech stupních vysokoškolského vzdělání. Bakalářské studium zahrnuje celkem 5 oborů, které tvoří 87 % všech studentů fakulty, navazující magisterské 3 obory, jež mají zastoupení v celkovém počtu studentů fakulty 10,8 % a jsou zároveň specializační, a doktorské s počtem studentů 2,2 %. Studenti v prezenční formě studia tvoří 85 % všech studentů. Na bakalářském stupni studia fakulta uskutečňuje studijní program *Ošetrovatelství* se studijním oborem *Všeobecná sestra*, studijní program *Porodní asistence* se studijním oborem *Porodní asistentka*, studijní program *Specializace ve zdravotnictví* se studijními obory *Radiologický asistent* a *Zdravotnický záchranář* a studijní program *Zdravotně sociální péče* se studijním oborem *Zdravotně sociální pracovník*. Na magisterském stupni studia je akreditován navazující studijní program *Ošetrovatelství* se studijními obory *Ošetrovatelská péče v interních oborech*, *Ošetrovatelství ve vybraných klinických oborech (se zaměřením na onkologii)* a *Ošetrovatelství* (pouze na

dostudování stávajících studentů a již není realizován) a studijní program *Specializace ve zdravotnictví* se studijním oborem *Perioperační péče v gynekologii a porodnictví*. Na doktorském stupni studia je realizován studijní program *Ošetřovatelství* (nedělí se na studijní obory) a studijní program *Specializace ve zdravotnictví* se studijním oborem *Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů* (pouze na dostudování stávajících studentů).

Kvalifikační práce jak bakalářské, tak diplomové odpovídají požadavkům a zaměřením profilu absolventa. V zápisech z obhajob chyběly konkrétnější zápisy z průběhu obhajob, v některých případech chyběly v zápisech podpisy zkoušejících.

Při organizaci odborných praxí vedení fakulty úzce spolupracuje s vedením zdravotnických zařízení Pardubického kraje, pravidelně probíhají evaluace s mentory. Během praxe se studentům věnují mentoři nebo akademičtí pracovníci fakulty, toto zabezpečení má však své slabé stránky. Studenti nemají po celou dobu semestrální praxe vždy jednoho mentora. Na jednoho mentora někdy připadá větší počet studentů (až 3 – 5). Fakulta si je vědoma slabých stránek v oblasti vedení praxí a dlouhodobě pracuje na jejich odstraňování.

3) Personální zabezpečení

Fakulta ve své sebehodnotící zprávě vycházela z organizačního členění a poskytla informace k personálnímu zabezpečení na jednotlivých katedrách, přiložené tabulky obsahovaly údaje týkající se dosaženého vzdělání jednotlivých pracovníků s ohledem na budoucí kvalifikační posun. Jako pozitivní lze vnímat dostatečný počet akademických pracovníků s vědeckou hodností Ph.D.

Doktorský studijní program *Ošetřovatelství* je společným studijním programem se Zdravotně sociální fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích s platností akreditace do 31. 12. 2016. Fakulta připravuje vlastní doktorský studijní program, vedení fakulty si však uvědomuje, že chybějí perspektivní habilitovaní pracovníci z oboru *Ošetřovatelství*. Školitelé současných doktorandů jsou sice kvalifikovaní odborníci s titulem docent nebo profesor, ale jsou zaměřeni do lékařských oborů, nikoli do ošetřovatelství, nebo mají své domovské pracoviště v Českých Budějovicích.

Fakulta zvažuje kroky k podpoře pedagogů s perspektivou habilitací v horizontu 4 – 5 let u čtyř pedagogů, z toho tří z ošetřovatelství a jednoho z ekonomie. Akademičtí pracovníci připravující se na habilitaci mohou čerpat půl roku volna před habilitačním řízením, dále motivační strategie zahrnuje finanční bonusy za publikační činnost. Bylo zahájeno habilitační

řízení v oboru Ekonomika a management a habilitační řízení v oboru Zdravotně sociální péče. V příštím roce je předpoklad zahájení habilitačního řízení v oboru Ošetřovatelství.

Složitá situace v personálním zabezpečení je patrná v bakalářském studijním oboru *Zdravotně sociální pracovník*, který se nachází na rozhraní dvou základních oborů a legislativně dvou ministerstev. Garant studijního oboru *Zdravotně sociální pracovník* nepublikuje v zdravotně sociální problematice, v personálním obsazení akademickými pracovníky převažují vyučující bez vědecké hodnosti.

4) Tvůrčí, odborná a výzkumná činnost

Fakulta má jasně vymezenou koncepci a její vědecko-výzkumná tvůrčí činnost je uskutečňována především ve vazbě na výzkumné projekty. Výzkum na FZS U Pardubice klade důraz na podporu kvality a bezpečí péče, vnímání a hodnocení zdraví, sociální, kulturní, psychologické a etické souvislosti zdraví a nemoci a historii ošetřovatelství. V oblasti klinické spolupráce fakulta získává granty od MZ ČR i ostatních agentur (Technologická agentura České republiky – TA ČR), zejména v oblasti ORL a neurologie. Vědecká rada fakulty je činná od roku 2007. V současné době se skládá z 19 členů (9 interních členů, 10 externích členů).

5) Informační a přístrojové vybavení a celkové zázemí

Materiálně-technické vybavení fakulty je na vysoké úrovni. Zejména odborné učebny disponují špičkovými moderními modely a pomůckami na nácvik specifických technik a modelových situací. Studentům je k dispozici Univerzitní knihovna na kampusu a od roku 2008 pobočka této knihovny jako dislokované pracoviště v budově fakulty v Průmyslové ulici. V knihovně na FZS je studentům k dispozici většina knih a skript se zdravotnickou tematikou včetně odborných periodik. Učebny jsou standardně vybaveny počítačem, dataprojektorem a videotechnikou. Odborné učebny jsou vybaveny dle konkrétního odborného zaměření.

6) Studenti a podmínky jejich studia

V průběhu návštěvy ÚPS na fakultě proběhlo dotazníkové šetření a byly vedeny rozhovory se studenty, zpětnou vazbu ÚPS získala od studentů druhého a třetího ročníku napříč bakalářskými studijními obory, přičemž téměř 80 % zastoupení měly obory *Všeobecná sestra* a *Zdravotnický záchranář*. Většina studentů hodnotila celkovou kvalitu studia jako

odpovídající jejich očekáváním. Možnost kontaktu a dostupnost vyučujících odpovídá potřebám studentů. Obsah předmětů a požadavky na studenty až na výjimky odpovídají sylabům. Nabídku volitelných předmětů považují studenti vesměs za dostatečnou. Uplatnitelnost absolventů je podle studentů velmi dobrá až průměrná.

Závažné je, že asi polovina oslovených studentů označila odborné praxe za neodpovídající potřebám studentů. Někteří studenti vnímali jako problematický přístup části zdravotnického personálu. Dále studenti uváděli, že mentor odborné praxe při výkonu praxe ve zdravotnickém zařízení často absentuje a studenty má na starost staniční či vrchní sestra. Dalším nedostatkem praxí jsou kratší přestávky na odpočinek (z odpolední na ranní směnu). Ke studentům, kteří přišli ze střední zdravotnické školy, je na praxi přistupováno odlišně od studentů bez předchozího zdravotnického vzdělání. Studenti ze středních zdravotnických škol nejsou při praxích vedeni zaměstnancem fakulty a při absenci mentora ze zdravotnického zařízení to cítí jako výrazný nedostatek ústící v nejistotu při vykonávání praxe. Velice by uvítali, pokud by byly jejich základní dovednosti alespoň vstupně ověřeny pracovníkem fakulty, který by jim zároveň na začátku praxe pomohl zorientovat se v prostředí zdravotnického zařízení. S prostorovým zázemím je spokojena asi polovina studentů, mezi výtkami se objevila absence odpovídajícího prostoru typu studovny, kde by bylo možné trávit čas mezi výukou, a absence kuchyňky se základním vybavením.

Jako vysoce pozitivní lze vnímat přítomnost zástupců studentů v kolegiu děkana a možnost využití schránky pro anonymní podněty. Více než třetina oslovených studentů se domnívá, že studenti jsou aktivně zapojeni do diskusí o fungování fakulty. Evaluace výuky je propagována na studentském intranetu, osobními e-maily, které rozesílá studentům proděkanka pro studium a vzdělávací činnost i akademickými pracovníky v konkrétních předmětech. Na druhou stranu by bylo vhodné motivovat studenty k vyšší účasti na studentské evaluaci výuky nejen propagací evaluace, ale také ještě více prostřednictvím zpětné vazby výsledků a provedených změn zpět ke studentům.

Za posledních 5 let vycestovalo v rámci mobility na zahraniční pobyt 63 studentů a ze zahraničí přijelo 53 studentů. Z hlediska studentské mobility je třeba ocenit možnost konání praxí v anglickém jazyce, což přispívá k atraktivitě pracoviště pro příjíždějící studenty.

7) *Administrativa a organizace studia*

Při hodnocení nebyly shledány problémy v administrativním a organizačním zajištění studia. Přijímací řízení do všech studijních programů je definováno směrnicemi fakulty. Na FZS je využíván kreditový systém ECTS.

8) *Systém vnitřního hodnocení, jeho efektivita a dopady na zvyšování kvality*

Pro vnitřní hodnocení pracoviště je využíváno více mechanismů. Hodnocení probíhá na několika úrovních tak, aby byla zjištěna maximální zpětná vazba a transparentnost a respektována odpovědnost na jednotlivých úrovních řízení. Na úrovni univerzitní jsou prováděny audity studijních programů, hodnocení vědeckovýzkumné činnosti fakulty, hodnocení studijních výsledků, mezinárodních aktivit, hospodaření, bezpečnosti práce a požární ochrany aj. Na úrovni fakultní probíhá 1x ročně hodnocení v rámci výjezdního kolegia děkana. Hodnotí se naplňování koncepce rozvoje fakulty a jednotlivých kateder, analyzují se úspěchy a neúspěchy, silné a slabé stránky, plánují se řešení na další období. Výsledky celkového hodnocení fakulty jsou 1x ročně zpracovávány do výročních zpráv o činnosti a hospodaření. Na úrovni kateder probíhá 2x ročně hodnocení jednotlivých akademických pracovníků v oblasti pedagogické, vědecko-výzkumné a v dalších tvůrčích aktivitách. Z vnitřního hodnocení vyplývají krátkodobá až střednědobá řešení identifikovaných nedostatků. Je třeba se zaměřit na promítání analýz do střednědobých a dlouhodobých opatření ke zvyšování kvality činností fakulty a provázání s koncepční strategií fakulty.

Studentské hodnocení výuky probíhá na U Pardubice v databázi IS STAG, kde studenti v zimním a letním semestru hodnotí výuku včetně možnosti poznámek. Hodnocení po sběru dat probíhá na úrovni kateder a souhrnně za fakultu. Podíl zapojení studentů do vnitřního hodnocení IS STAG není vysoký (průměrná účast 6 studentů na předmět). Účast studentů na hodnocení je podporována ze strany vedení fakulty, vedoucích kateder, ročníkových vedoucích a studijního oddělení, ale nízká účast studentů v hodnocení kvality výuky neumožňuje spolehlivé zobecnění získaných údajů.

Závěry:

Mezi silné stránky činnosti fakulty patří široká nabídka studijních programů a oborů a dobře rozpracovaný a fungující celkový systém realizace praktické odborné výuky, který je diverzifikovaný v rámci Nemocnice Pardubického kraje, a.s., ale umožňuje vykonávat praxi

studentů také v jiných nemocnicích na základě uzavřeného smluvního vztahu. Fakulta zavedla nový motivační systém pro podporu kvalifikačního růstu odborných pracovníků fakulty. Kvalitní je rovněž technické zázemí specializovaných učeben, některé modely pro realizaci výuky jsou unikátní. Fakulta se dlouhodobě věnuje výstavbě dalších výukových kapacit, velkých poslucháren a dalších učeben. Usiluje také o podporu mezinárodní mobility studentů i akademických pracovníků a uplatnění získaných zkušeností formou zavádění nových poznatků a výukových metod do studijních programů.

V další činnosti fakulty je třeba se zaměřit na slabé stránky, zejména řešit nízký počet habilitovaných pracovníků v produktivním věku i přes to, že počet akademických pracovníků s hodností Ph.D. je dostatečný. Zejména chybí habilitovaní pedagogové ve studijním oboru *Ošetrovatelství*. Jako nedostatečné se jeví zajištění klinických praxí mentory v některých menších nemocnicích. Závažným problémem je, že studijní obor *Zdravotně sociální pracovník* není po personální a publikační stránce dostatečně zajištěn. Rozsah a zaměření výzkumné činnosti (včetně získávání výzkumných projektů vyššího typu) nejsou dosud na potřebné úrovni zejména vzhledem k záměru fakulty akreditovat vlastní doktorský studijní program.

Doporučení pro fakultu:

- 1) Věnovat pozornost personálnímu a výzkumnému zabezpečení doktorského studijního programu. Zaměřit kvalifikační růst a výzkum jak v doktorských, tak magisterských studijních programech na zdravotnická nelékařská témata, jež souvisejí se studijními obory, které fakulta realizuje. Věnovat pozornost věkové struktuře akademických pracovníků fakulty.
- 2) Posílit personální zabezpečení studijního oboru *Zdravotně sociální pracovník* z hlediska kvalifikační struktury a publikační činnosti vyučujících a odborné a publikační činnosti garanta studijního oboru.
- 3) Věnovat pozornost průběhu praxí, působení a roli mentorů.
- 4) Provést reflexi studentských hodnocení, znovu zvážit nastavení otázek a jejich souvislostí se skutečnou kvalitou studia.

Závěry k akreditaci:

AK v souladu s § 85 odst. 1 zákona o vysokých školách konstatuje nedostatky v uskutečňování bakalářského studijního programu *Zdravotně sociální péče* se studijním

oborem *Zdravotně sociální pracovník* a požaduje zjednání nápravy. Posílení personálního zabezpečení profilujících předmětů nezlepšilo situaci, neboť se jedná převážně o pracovníky bez odpovídající vědecko-pedagogické hodnosti či akademického titulu. Příslib habilitace nebyl dosud naplněn, habilitační řízení bylo teprve zahájeno. Odborné zaměření a publikační činnost garanta jsou z hlediska zaměření oboru nadále nevyhovující.